

Струка (назив):		МАШИНСТВО И ОБРАДА МЕТАЛА		
Занимање (назив):		Механичар грејне и расхладне технике		
Предмет (назив):		ТЕХНОЛОГИЈА ЗАНИМАЊА		
Опис (предмета):		Стручно-теоријски предмет		
Модул (наслов):		ОСНОВЕ ТЕХНИКЕ ГРИЈАЊА		
Датум:	2021. година	Шифра:	Редни број:	01
Сврха				
Садржаји који се изучавају у модулу омогућавају да ученици стекну основна знања о уређајима за гријање и климатизацију, њихов развој, значај и технолошки захтјеви као основ за практичан рад и даље стручно усавршавање				
Специјални захтјеви / Предуслови				
- Техничка физика,Технологија обраде,Технологија материјала				
Циљеви				
Овај модул има циљеве да:				
- ученици стекну основна знања о уређајима за гријање,- ученици стекну основна знања о појединачним уређајима за гријање,- ученици упознају грејна тијела ,као и њихову монтажу,- упознају разне врсте централног гријања,- упознају топловодно и парно гријање,- омогући примјену стечених теоретских знања у радној пракси.				
Теме				
1. Основни појмови о уређајима за гријање2. Појединачни уређји за гријање3. Постројење за централно гријање4. Водено и парно централно гријање				
Тема	Исходи учења			Смјернице за наставнике
	Знања	Вјештине	Способности и ставови	
	Ученик је способан да:			
1. Основни појмови о уређајима за гријање	- објасни значај постројења за гријање и климатизацију,- зна како се остварује терморегулација човјека и колике су њене могућности,	- дефинише задтке постројења за гријање и и климатизацију,- наводи врсте централног гријања у зависности од величине топлотног извора,	- савјесно, одговорно, уредно и правовремено обавља повјерене послове,- ефикасно планира и организује вријеме,	Наставник ће : - користећи презентацију упознати ученике о основним појмовима за гријање.

	- који се захтјеви постављају произвођачима КГХ уређаја, - упознат са појмом централног гријања.	- анализира развојни пут и значај постројења за гријање и климатизацију, - познаје технолошке захтјеве, - наводи услове које треба да задовоље уређаји за гријање (функционалност, хигијенски услови, естетика, економичност, екологија).	- испољи позитиван однос према значају спровођења прописа и стандарда који су важни за његов рад, - испољи љубазност, комуникативност, ненаметљивост и флексибилност у односу према сарадницима, - одговорно рјешава проблеме у раду, прилагођава се промјенама у раду и изражава спремност на тимски рад, - испољи позитиван однос према професионално - етичким нормама и вриједностима, - испољи иницијативу и предузимљивост, - показује добру радну спретност, моторичку координацију, има добар слух и вид, - испољава одличну способност за разумијевање сложених технолошких структура, система, цртежа и информација.	
2. Појединачни уређаји за гријање	- објасни које су карактеристике појединачних уређаја за гријање и као се дијеле, - објасни пећи на чврсто гориво, - објасни пећи на гасовито гориво, - објасни уређаје за гријање електричном енергијом.	- наведе примјену појединачних грејних уређаја - наводи подјелу уређаја према врсти горива и извору топлоте(пећи на чврсто,течно, гасовито, на струју), - наведе пећи на чврсто гориво (камини, зидане пећи, металне пећи), - наведе предности пећи на гасовито гориво (лако руковање, добра аутоматска регулација..), - наведе недостатке, као опасност од пожара, експлозије, - презентује предности уређаја за гријање електричном енергијом, као и врсте (електричне гријалице,		Наставник ће : - користити паное и презентације за поједине пећи.

		калорифери, топлотне пумпе).		
3. Постројење за централно гријање	- објасни карактеристику постројења за централно гријање, - објасни како настаје извор топлоте, - који је задатак грејног тијела и њихову подјелу, - начин монтаже појединих грејних тијела, - објасни од чега зависе укупни трошкови гријања.	- на приказаној шеми објасни структуру постројења за централно гријање, - презентује како грејна тијела: радијатори (чланкасти, плочасти), цијевна грејна тијела, конвектори..., одају одређену количину топлоте, - спаја чланкасте радијаторе помоћу назувице - врши монтажу радијатора испод прозора на одређену димензију, - познаје карактеристичне димензије радијатора (ширина и дебљина чланка, висина, растојање између прикључних отвора), - наведе карактеристике плочастих грејних тијела, - врши монтажу плочастих грејних тијела, - наведе карактеристике цијевних грејних тијела, - наведе карактеристике		Наставник ће : - са ученицима спојити чланкасте радијаторе са назувицом, - извршити монтажу радијатора испод прозора, - користити презентацију грејних тијела.

		конвектора, - користећи шему зна објаснити дијелове конвектора, - анализира предности и недостатке конвектора у односу на радијаторе, - наведе карактеристику панелних грејних тијела, - разликује подно,зидно и плафонско гријање - поставља цијеви код панелног гријања (у облику змије, спирално, пужно), - уочи недостатке панелног гријања, - анализира зашто је нерационално користити електричну енергију за гријање.		
4. Водено и парно централно гријање	- објасни системе централног гријања, - објасни гравитационо гријање, - објасни постројење са доњим разводом, - објасни постројење са горњим разводом, - објасни пумпно гријање са предностима и недостацима, - објасни улогу експанзионог суда, - објасни принцип парног гријања.	- разумије топоводно и вреловодно гријање, - разумије принцип рада топоводног централног гријања (са темпер.разво, и поврата воде 90/70), - наводи подјелу топоводног гријања с обзиром на циркулацију воде (гравитационо и принудно гријање-са пумпом), - користи шему гравитационог гријања, - црта шему двоцијевног горњег и доњег		Наставник ће : - користити паное и презентацију са примјерима гравитационог и пумпног гријања, - цртати поједине шеме за приказ горњег и доњег развода, - цртати шему парног гријања са доњим и горњим разводом.

		гравитационог развода, - познаје предности и недостатке гравитационог гријања - црта шему двоцијевног пумпног гријања са доњим разводом са објашњењем - црта шему једноцијевног система гријања са хоризонталним разводом - наводи предности једноцијевног система гријања од двоцијевног, - наводи врсте радијаторских вентила, - бира радијаторски вентил за једноцијевни систем гријања са објашњењем његове улоге. - разумије улогу отвореног експанзионог суда, - поставља затворени експанзиони суд, - препознаје различите конструкције затворених експанзионих посуда, - црта шему парног гријања ниског притиска са доњим и горњим разводом, - познаје улогу одвајача кондензата, - разумије који су недостаци гријања паром у односу на топловодно гријање.		
Интеграција				

- Техничко цртање са нацртном геометријом
- Технологија обраде;
- Практична настава

Извори

- Уџбеник одобрен од стране Министарства просвјете и културе Републике Српске
- Друга стручна и теоријска литература
- Готови припремљени цртежи
- Презентације

Оцјењивање

Оцјењивање се врши у складу са Законом о средњем образовању и васпитању и Правилником о оцјењивању ученика у настави и полагању испита у средњој школи. О техникама и критеријима оцјењивања ученике треба упознати на почетку изучавања модула.

Струка (назив):		МАШИНСТВО И ОБРАДА МЕТАЛА		
Занимање (назив):		Механичар грејне и расхладне технике		
Предмет (назив):		ТЕХНОЛОГИЈА ЗАНИМАЊА		
Опис (предмета):		Стручно-теоријски предмет		
Модул (наслов):		ТОПЛОТНИ ИЗВОРИ И ДИСТРИБУЦИЈА ТОПЛОТНЕ ЕНЕРГИЈЕ		
Датум:	2021. година	Шифра:	Редни број: 02	
Сврха				
Модул је развијен да би ученици стекли основна знања о топлотним изворима и дистрибуцији топлотне енергије				
Специјални захтјеви / Предуслови				
Познавање градива из предмета: - Техничка физика ,Технологија материјала ,Техничко цртање са нацртном геометријом				
Циљеви				
Овај модул има циљеве да: - усвоје знање о карактеристикама котлова,врстама и принципима рада, - стичу знања о горивима,врсте ,складиштење,транспорт, - стиче знања о једноцијевном и двоцијевном гријању са доњим и горњим разводом,отворени и затворени систем гријања, - усвоје знања о елементима цјевовода,арматурама и пумпама, - зна коако се припрема вода за централно гријање, - омогући примјену стечених теоретских знања у радној пракси, - код ученика развије смисао за тачност, прецизност и одговоран однос према раду.				
Теме				
1. Котлови за централно гријање 2. Горива 3. Топловодна гријања 4. Елементи цјевовода ,арматуре,пумпе 5. Припрема воде за централно гријање				
Тема	Исходи учења			Смјернице за наставнике
	Знања	Вјештине	Способности и ставови	
	Ученик је способан да:			
1. Котлови за централно гријање	- објасни задатак и врсте топловодних извора, - дефинише котлове за централно гријање.	- наведе основне карактеристике ливених чланкастих котлова, - анализира ливени чланкасти котао са доњим	- савјесно, одговорно, уредно и правовремено обавља повјерене послове, - ефикасно планира и	Наставник ће: - користити паное и презентације о котловима са помоћним уређајима

		сагоријевањем, - анализира ливени чланкасти котла са горњим сагоријевањем, - наведе основне карактеристике челичних котлова, - црта шему челичног етажног котла уз образложење позиција, - наведе карактеристике блок-котлова, - изврши избор котла, - одреди топлотно оптерећење котла (као однос топлотног капацитета котла и грејне површине котла), - наведе помоћне уређаје котла, - наведе сигурносне уређаје котла (сигурносна цијев, експанзиона посуда..), - наведе регулационе уређаје.	организује вријеме, - испољи љубазност, комуникативност, ненаметљивост и флексибилност у односу према сарадницима, - одговорно рјешава проблеме у раду, прилагођава се промјенама у раду и изражава спремност на тимски рад, - испољи иницијативу и предузимљивост, - испољава одличну способност за разумијевање сложених технолошких структура, система, цртежа и информација, - испољава способност самосталног рјешавања проблема и самосталност у раду.	,сигурносним уређајима,регулационим уређајима, - ученицима дати шему котла да ученици означе позиције.
2. Горива	- објасни шта је гориво, - познаје разне врсте горива, - познаје снабдијевање, транспорт и складиштење горива.	- наведе шта треба да задовољи свака материја да би била гориво, - наведе врсту горива према агрегатном стању и начину добијања, - зна шта је топлотна моћ горива, - наведе природна и вјештачка чврста горива, - наведе течна горива (природна, вјештачка и		Наставник ће: - користити презентацију и паное ради лакшег приказа и објашњења горива .

		синтетичка), - наведе природна и вјештачка гасовита горива, - наведе врсте транспорта и припрему горива, - врши складиштење чврстих и течних горива - анализира штетне састојке у гориву.		
3. Топловодна гријања	- објасни типоловодно гријање (пумпно гријање), - познаје основне елементе топлане, - објасни кућну подстану, - објасни дистрибуцију топлотне енергије-топлодалеководи.	- уочи разлику између отвореног и затвореног система топоводног гријања, - дефинише основне елементе топлане-котловнице. - чита са шеме топоводног гријања дате позиције, - разумије ручну, полуаутоматску и аутоматску регулацију у котловници, - познаје улогу димњака, - врши и збор и прорачун висине димњака, - разумије шему кућног прикључка топоводног пумпног гријања (са једноцијевним или двоцијевним системом), - познаје функционалну опрему топлотнопредајне станице (сигурносни вентили, манометри, термометри...), - познаје начин дистрибуције топлотне енергије,		Наставник ће: - црта шему отвореног и затвореног гријања, - црта шему једноцијевног и двоцијевног гријања.

		- познаје начин монтаже цијеви.		
4. Елементи цјевовода,арматуре,пумпе	- објасни шта се уграђује у цијвоводне системе, - објасни улогу и врсте пумпи и мјесто уградње, - објасни топлотну и звучну изолацију.	- дефинише елементе цјевовода (вентили, славине, компензатори, елементи за озрачивање..), - објасни поједине шеме вентила (равни неповратни вентил, редуцир –вентил, вентил сигурности, одзрачни вентил..), - упознат са цијевним компензаторима, - разумије мјесто уградње пумпе (потисни или повратни вод), - одреди дебљину изолационог материјала.		Наставник ће: - користити шеме и паное за приказ појединих вентила, - користити шеме за приказ пумпи.
5. Припрема воде за централно гријање	- објасни основне појмове о води.	- наводи хемијске и физичке особине воде, pH-вриједност, - презентује као се пречишћава вода (таложење, филтрација..).		Наставник ће : - кроз примјере објаснити како се припрема вода за централно гријање.
Интеграција				
- Техничко цртање са нацртном геометријом - Технологија обраде; - Практична настава				
Извори				
- Уџбеник одобрен од стране Министарства просвјете и културе Републике Српске - Друга стручна и теоријска литература - Готови израђене скице и модели - Различите видео презентације и туторијали са интернета				
Оцјењивање				
Оцјењивање се врши у складу са Законом о средњем образовању и васпитању и Правилником о оцјењивању ученика у настави и полагању испита у средњој школи. О техникама и критеријима оцјењивања ученике треба упознати на почетку изучавања модула.				

Струка (назив):		МАШИНСТВО И ОБРАДА МЕТАЛА		
Занимање (назив):		Механичар грејне и расхладне технике		
Предмет (назив):		ТЕХНОЛОГИЈА ЗАНИМАЊА		
Опис (предмета):		Стручно-теоријски предмет		
Модул (наслов):		ЕКСПЛОАТАЦИЈА И ОДРЖАВАЊЕ ПАРНИХ И ТОПЛОВОДНИХ КОТЛОВА		
Датум:	2021. године	Шифра:	Редни број: 03	
Сврха				
Садржаји који се изучавају у модулу омогућавају ученицима да стекну основна знања о експлоатацији, одржавању парних и топловодних котлова, да би своје знање пренио на практичну примјену, као и о значају ваздушног гријања и вентилације.				
Специјални захтјеви / Предуслови				
Познавање садржаја из Техничког цртања, Машинских материјала, Машинских елемената, Практичне наставе				
Циљеви				
Овај модул оспособљава ученике да: - схвате начин експлоатације парних и топловодних котлова,- знају како се врши погон котла, како контролисати параметре на котлу,- знају како се одржавају парни и топловодни котлови,- развију свијест о потреби сталног усавршавања.				
Теме				
1. Експлоатација парних и топловодних котлова 2. Одржавање парних и топловодних котлова				
Тема	Исходи учења			Смјернице за наставнике
	Знања	Вјештине	Личне компетенције	
	Ученик је способан да:			
1. Експлоатација парних и топловодних котлова	- објасни фазе рада једног постројења за централно гријање,- објасни погон котла .	- опише припремне радове постројења,- опише старт парног котла,- опише прво сезонско стартовање парног котла,- опише погон котла природном и принудном циркулацијом,- врши контролу мјерених вриједности,	- савјесно, одговорно, уредно и правовремено обавља повјерене послове,- ефикасно планира и организује вријеме,- наводи врсте централног гријања у зависности од величине топлотног извора	Наставник ће: - користити презентације и шеме да објасни експлоатацију котлова.

		- наводи варирање температуре напојне воде према спољашњим условима, - наведе сметње у раду парног котла, - опише пострупак заустављања парног котла.	- анализира развојни пут и значај постројења за гријање и климатизацију - познаје технолошке захтјеве - наводи услове које треба да задовоље уређаји за гријање (функционалност, хигијенски услови, естетика, економичност, безбједност, екологија) - има позитиван однос према значају спровођења прописа и стандарда који су важни за његов рад, - испољи љубазност, комуникативност, ненаметљивост и флексибилност у односу према сарадницима, - одговорно рјешава проблеме у раду, прилагођава се промјенама у раду и изражава спремност на тимски рад, - показује добру радну спретност, моторичку координацију, има добар слух и вид, - испољава одличну способност за разумијевање сложених технолошких структура, система, цртежа и информација, - испољава способност самосталног рјешавања проблема и самосталност у раду.	
2. Одржавање парних и топоводних котлова	- објасни како се врши ремонт котлова централног гријања, - објасни погонску документацију у котловници.	- наведе врсте прегледа котлова (први,редован,ванредан), - наведе шта подразумева први преглед, - наведе када се врши ванредни преглед, - опише садржај документације о руковању, кориштењу и одржавању постројења, - наведе поступке у одржавању котла (пуцање цијеви,репарација и замјена вентила), - опише конзервацију котла при дужем застоју, - примјени прописе из парних котлова, - примјени прописе за заштиту животне средине.	- испољи љубазност, комуникативност, ненаметљивост и флексибилност у односу према сарадницима, - одговорно рјешава проблеме у раду, прилагођава се промјенама у раду и изражава спремност на тимски рад, - показује добру радну спретност, моторичку координацију, има добар слух и вид, - испољава одличну способност за разумијевање сложених технолошких структура, система, цртежа и информација, - испољава способност самосталног рјешавања проблема и самосталност у раду.	Наставник ће : - кроз примјере објаснити како се врши преглед котлова, - објасни како се врши одржавање и конзервирање котла.
Интеграција				

- Техничко цртање са нацртном геометријом
- Технологија обраде;
- Практична настава

Извори

- Уџбеник одобрен од стране Министарства просвјете и културе Републике Српске;
- Друга стручна и теоријска литература;
- Презентације
- слике
- Узорци

Оцјењивање

Оцјењивање се врши у складу са Законом о средњем образовању и васпитању и Правилником о оцјењивању ученика у настави и полагању испита у средњој школи. О техникама и критеријима оцјењивања ученике треба упознати на почетку изучавања модула.